

След употреба инструментите винаги се почистват с влажен парцал и се смазват металните части. При необходимост при инструменти, при които закрепването между металните и дървени части е с винт и гайка, винтовете се притягат с отвертка. Слагат се предпазните калъфи против изтъпяване и като мярка за безопасност.

Металните части на инструментите се проверяват за ръжда, пукнатини, счупване, изтъпяване, огъване, нащърбване или подбиране на режещите ръбове и зъбците, както и за разхлабване на клиновете и нитовете. Греблата се проверяват за огънати или липсващи зъбци, а тупалките - за разкъсване в местата на занитване или сцепване на гумата.

Дръжките трябва да бъдат прави, гладки и без пукнатини или чепове.

Предпазните калъфи се поддържат в добро състояние.

Инструментите трябва да бъдат безопасни - главите, металните върхове, остриетата и другите метални части трябва да бъдат абсолютно неподвижно закрепени към дръжките, като при нужда се използват клинове или се подменят нитовете.

Всички инструменти, които не могат да бъдат поправени и не са безопасни за работа, трябва да бъдат бракувани.

Противопожарните инструменти трябва да се виждат добре в тревата и затова се маркират с лесно забележими знаци - например, червен пръстен широк 5-10 см на дръжката, разположен откъм главата на инструмента. За да бъдат лесно идентифицирани, се използват отличителни знаци - например, могат да бъдат белязани със специален печат с инициали върху главата (например НУГ).

Инструментите, белязани по подобен начин, веднага могат да бъдат идентифицирани като инструменти за гасене на горски пожари и е по-малко вероятно да бъдат ползвани не по предназначение. Собственикът на инструмента също може лесно да бъде определен, което е особено полезно, когато в гасенето на един пожар участват няколко организации или ведомства. Какъвто и отличителен знак да бъде избран, той трябва да бъде ползван систематично върху всички инструменти.

Глава 3.

ОГНЕВИ ИНСТРУМЕНТИ

1. Железопътна сигнална свещ

Железопътната сигнална свещ (сн. 3.1) е удобен и ефективен инструмент, който се използва за изгаряне на междинната ивица и пускане на насрещен огън. Използва се за запалване на леки и сухи горими материали - трева и мъртва постилка.

Сн. 3.1 Железопътна сигнална свещ

Частите, от които се състои свещта, са дръжка, предпазна капачка, фитил и запалител. Дръжката е кука, като вътрешността ѝ е загълена с фосфор. Отвън дръжката е покрита с промазана с восък обвивка.

Дължината на железопътната сигнална свещ е 25-45 см, а диаметърът ѝ около 2 см. Продължителността на горене е от 10 до 30 мин. в зависимост от размера. Температурата на пламъка е около 750°C.

Начинът на работа със свещта е следният:

- свещта се държи за дръжката;
- отстранява се капачката;
- драсва се рязко запалителят в подходяща повърхност (например, по предпазната капачка), надолу и навън от тялото;
- при запалването главата се обръща настрани, за да се избегне заслепяване от ярката светлина;
- свещта се държи от подветрената страна на тялото, за да се избегне димът. При употреба свещта е насочена надолу и навън от тялото;
- при движение покрай противопожарната линия тя се държи винаги от страната, която се изгаря;
- за да се загаси, горящият край се удря рязко в земята или се заравя в откритата почва;
- винаги се внимава къде пада изгорялата шлака.

Грижите и поддръжката на сигналните свещи включват:

- пробити и смачкани сигнални свещи, както и такива с повредена обвивка се изхвърлят на безопасно място;
- проверяват се редовно капачките за разхлабване;
- свещта трябва да бъде суха и чиста - при навлажняване тя омеква и става негодна за работа и затова се съхранява на сухо и хладно място;
- не се изхвърля на места, където може да пасе добитък - фосфорът е отровен;
- сигналните свещи се съхраняват далече от източници на топлина;

- запалителят се опазва от омасляване;
- сигналните свещи се съхраняват така, че да не се трият една в друга, за предпочитане в сандъците, в които се доставят.

При използването на железопътната сигнална свещ се спазват следните правила за безопасна работа:

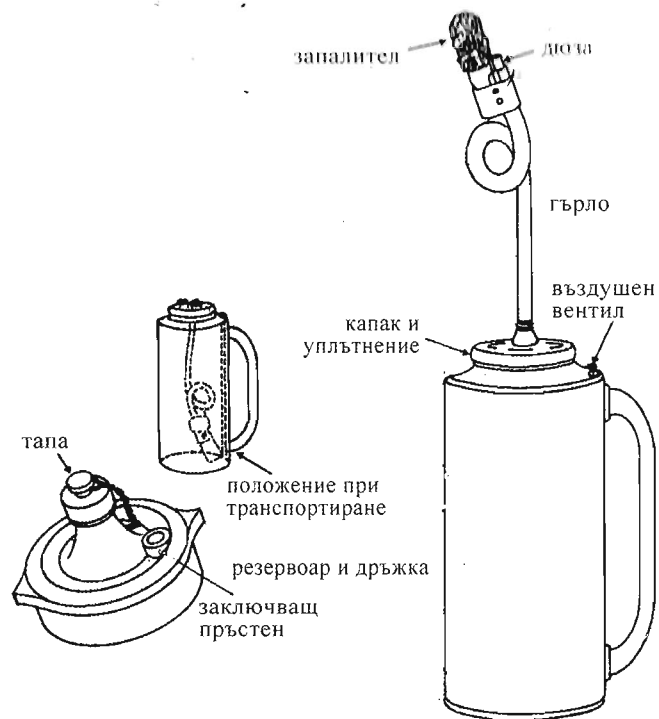
- при употреба свещта се държи настрани от тялото и дрехите;
- ръкавите са винаги спуснати;
- погледът е насочен встрани от яркия пламък;
- работи се с повишено внимание, защото фосфорът може да причини сериозни обгаряния;
- не се насочва свещта към обекти, които няма да се запалват, както и към хора;
- не се отстранява предпазната капачка, докато не се започне работа;
- избягва се вдишването на пушек и изпарения;
- при работа със свещта се използват ръкавици и предпазни очила.

2. Нафтово - бензинова горелка

Нафтово-бензиновата горелка е удобен и ефективен инструмент, който се използва за изгаряне от опорната линия и пускане на насрещен огън. Приложим е в различни типове горими материали - трева, мъртва постилка, храсти и сечища, които може и да са полусухи и се запалват по-бавно.

Устройството на нафтово-бензиновата горелка е представено на фиг. 3.2.

Горелката има двойно дъно, което предпазва възпламенимата смес в резервоара от удар и нагриване. Материалът, от който се изработва, е алуминий, за да не възпроизвежда искра при търкане или удар. Извивката на гърлото е направена, за да предпази от връщане на искра към резервоара. Горелката е снабдена и с държачи, с които се закрепва за каросерията на превозни средства.

Фиг. 3.2. Устройство на нафтово-бензинова горелка

Теглото на незаредената горелка е 2.3 кг. Запалителната смес е с обем около 4.5 литра и за изготвянето ѝ се използва някоя от следните комбинации:

- 2 части нафта и 1 част разтворител;
- 2 части масло за двутактова смес и 1 част бензин;
- 3 части нафта и 1 част бензин.

Горелката се пълни до около 0.5 см под върха на резервоара, за да има достатъчно място за разширение на сместа.

Подготовката за работа с горелката включва:

- слагат се личните предпазни средства;
- поставя се горелката на предварително разчистено от запалими отпадъци място;
- отвива се заключващият пръстен;

- отстранява се тапата;
- изважда се гърлото от резервоара, като се проверява за запушване и изправността на уплътнението;
- разклаща се горелката добре, за да се хомогенизира сместа;
- налива се горивна смес в резервоара;
- поставя се гърлото вертикално на мястото му, като тампон - запалителят трябва да бъде от обратната страна на дръжката;
- завива се здраво заключващият пръстен;
- отвива се въздушната клапа на 3/4 оборот;
- избърсва се разлятото гориво.

При работа с горелката се спазват следните правила и последователност:

- капват се няколко капки смес от горелката върху парче хартия, суха трева или мъртва постилка и се запалва;
- запалва се запалителният тампон от пламъка;
- горелката се носи изправена, когато не се ползва и наведена надолу при употреба;
- при работа се използват махови движения, успоредни на противопожарната линия;
- горивото трябва да изтича по малко, но непрекъснато, за да не прегори тампонът;
- загася се горелката или се изправя, за да изсъхне тампонът и да загасне сам;
- поставя се горелката изправена и се оставя да изстине;
- отвива се заключващият пръстен;
- обръща се гърлото и се поставя в резервоара;
- завива се заключващият пръстен;
- слага се тапата;
- завива се въздушният вентил.

Грижете и поддръжката на горелката включват:

- проверява се резервоарът за подбиравания и течове;
- проверява се изправността на гърлото, тапата, тампона и държача му;
- проверяват се уплътненията;
- проверява се изправността на въздушната клапа.

След пожароопасния сезон горелката се почиства и се съхранява празна, а след работа по време на сезона - пълна до указаното ниво.

При използването на нафтово-бензиновата горелка се спазват следните правила за безопасна работа:

- не се увеличава съотношението на бензина в сместа - това може да доведе до експлозия на горелката;
- при работа горелката се държи така, че да бъде настрани от тялото, обувките и дрехите;
- когато не се ползва, горелката винаги се загася;
- не се прибират гърлото и тампонът в резервоара преди да са изстинали напълно;
- горелката се държи само за дръжката;
- не се отваря или зарежда горелката в близост до огън, източник на искри или когато се пуши;
- не се вдишват изпаренията;
- при работа горелката се носи винаги от долната страна на склона;
- при работа с горелката винаги се планират предварително маршрути за оттегляне;
- използването на горелката трябва да става само от квалифицирани гасачи - използването на огневи методи е най-ефективно и безопасно от специализирани групи;
- винаги се носят личните предпазни средства и особено ръкавици; не се запират ръкави по време на работа;
- не се оставя горелката върху нагрети повърхности и не се отваря, когато е гореща;
- внимава се постоянно къде и как се разпространява огънят.

Глава 4.

ЕКИПИРОВКА ПРИ ГАСЕНЕТО НА ГОРСКИ ПОЖАРИ

За да бъде в състояние да върши своята работа на противопожарната линия, гасачът трябва да бъде подходящо облечен и екипиран. Ако е зле екипиран и неподходящо облечен, на него не може да се разчита по време на гасене и здравето му, а понякога дори и животът му ще бъде изложен на опасност.

Бързината, с която се осигурява началото и развитието на началната атака, е от ключово значение при гасенето. Тя трябва да се постигне в условията на стръмен терен, гъста растителност, високи температури (през лятото и в близост до пожара), затруднено дишане поради пушека и т. н.

Следователно гасачът трябва да бъде едновременно защитен от присъщите на пожара опасности и да има максимална подвижност. Тези условия поставят определени изисквания към екипировката му - освен че трябва да го защити от тези опасности, тя трябва да е максимално лека и удобна - да не затруднява както придвижването и работата му около пожара, така и ако се наложи, неговото бързо оттегляне от застрашена зона.

Дрехите и обувките трябва да отговарят на следните условия: да са удобни, термоустойчиви, леки, проветриви, трайни при употреба.

1. Лични предпазни средства

Личните предпазни средства (фиг 4.1) са задължителна екипировка за всеки гасач.